

Sotsiaalministri määruse „Sotsiaalministri 19. jaanuari 2007. a määruse nr 9 „Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Sotsiaalministri 19. jaanuari 2007. a määrust nr 9 „Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ täiendatakse kahe lisaga, milles kirjeldatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus nimetatud koduõendusteenuse ja iseseisva statsionaarse õendusabi piirhinnas sisalduvaid õendustegevusi. Piirhinnas sisalduvate hüvitatavate õendustegevuste loetelu kehtestamine on vajalik seoses terviseministri 13. jaanuari 2025. a määruse nr 3 „Iseseisva õendusabiteenuse osutamine ja õendusabi erialad“ (edaspidi *õendusmäärus*) jõustumisega, millega tunnistati kehtetuks varasemad õendusabi reguleerivad ministri määrused. Tervisekassal on teenuse piirhinna kujundamiseks vaja määratleda koduõendusteenuse ja iseseisva statsionaarse õendusabi osutamise käigus tehtavad õendustegevused, mille eest Tervisekassa tasu maksmise kohustuse kindlustatud isikutelt üle võtab. Seniajani lähtus Tervisekassa piirhinna kujundamisel varem kehtinud määrustes esitatud detailsetest õendustegevuste kirjeldusest. Eelnõu ei mõjuta halduskoormust.

Eelnõus esitatud muudatused on heaks kiidetud Tervisekassa nõukogu 07.10.2025 otsusega nr 28. Nimetatud otsusega tegi Tervisekassa nõukogu sotsiaalministrile ettepaneku määruse muutmiseks.

1.2. Määruse ettevalmistajad

Sotsiaalministeeriumis on eelnõu menetlenud tervishoiuteenuste osakonna nõunik Leena Kalle (leena.kalle@sm.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud õigusosakonna õigusnõunik Reet Kodu (reet.kodu@sm.ee).

Määrus on ette valmistatud Tervisekassas. Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Tervisekassa:

- 1) tervishoiuteenuste arendamise portfellijuht Liis Kruus (liis.kruus@tervisekassa.ee);
- 2) teenusejuht Aivar Koppas (aivar.koppas@tervisekassa.ee);
- 3) jurist Katrina Koha (katrina.koha@tervisekassa.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Määrusega muudetakse sotsiaalministri 19. jaanuari 2007. a määruse „Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord“ redaktsiooni RT I, 20.06.2025, 35.

Eelnõu ei ole seotud teiste eelnõude ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

Eelnõuga ei kaasne vahetut mõju halduskoormusele.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Punktiga 1 muudetakse määruse **3. peatüki** pealkirja. Peatüki pealkiri sõnastatakse järgmiselt: „Eriarstiabi ja õendusabi eest tasumine“, kuna peatükki lisatakse 3. jagu „Õendusabi“. Peatüki pealkirja muutmine on vajalik, et lisada määrusesse tingimused, milliseid koduõendusteenuse ja

iseseisva statsionaarse õendusabi osutamise käigus sooritatavaid õendustegevusi Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus nimetatud piirhind katab.

Punktiga 2 täiendatakse määruse **3. peatükki 3. jaoga ja §-ga 16¹**, kehtestades tervishoiuteenuste loetelus nimetatud koduõendusteenuse (kood 3026) ja iseseisva statsionaarse õendusabi (kood 2063) osutamise eest tasumise tingimused. Tervisekassa võtab nimetatud teenuste osutamise eest tasu maksmise kohustuse üle juhul, kui teenuse osutamise käigus tehakse määruse lisas nimetatud õendustegevusi.

Punktidega 3 ja 4 kehtestatakse määruse lisad 70 ja 71.

Lisaga 70 „Koduõendusteenuse (kood 3026) piirhinnas sisalduvad õendustegevused“ kehtestatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus koodiga 3026 tähistatud teenuse osutamise käigus tehtavad õendustegevused. Teenuse kirjelduse kehtestamine on vajalik, kuna õendusmääruse jõustumisega kadus detailne loetelu koduõendusteenuse osutamise käigus tehtavatest õendustegevustest, millest Tervisekassa siiani teenuse piirhinna kujundamisel ja tasu maksmise kohustuse ülevõtmisel oli lähtunud.

Koduõendus on iseseisev õendusteenus, mille eesmärk on pakkuda patsiendile õendusabi tema kodus keskkonnas olukorras, kus tervises seisund ei võimalda tervishoiuasutuse külastamist. Teenus on suunatud kroonilise ja ägeda haigusega patsientidele, palliatiivset hooldust vajavatele inimestele ning neile, kel esinevad ajutised või püsivad funktsionaalsed piirangud. Teenust osutab õde vastavalt meditsiinilisele vajadusele ning see hõlmab patsiendi tervises seisundi hindamist, raviprotseduuride ja hooldustoimingute tegemist, juhendamist ning koostööd teiste tervishoiu- ja sotsiaalteenuse osutajatega. Koduõenduse aluseks on õendus- ja raviplaan ning kõik tegevused dokumenteeritakse vastavalt kehtivatele nõuetele. Teenus ei hõlma üksikvisiite, välja arvatud erandjuhtudel.

Võrreldes sotsiaalministri 13. augusti 2010. a määruses nr 55 „Iseseisvalt osutada lubatud ambulatoorsete õendusabiteenuste loetelu ja nende hulka kuuluvad tegevused ning õendusabiteenuste osutamise tingimused“ (kehtetu) sätestatud koduõendusteenuse osutamise käigus tehtavate õendustegevuste loeteluga lisas 70 nimetatud tegevustes olulisi sisulisi muudatusi tehtud ei ole.

Lisa 70 töötati välja Tervisekassas koostöös Eesti Õdede Liidu, Eesti Õendusjuhtide Ühingu, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga. Aruteludesse olid kaasatud ka tervishoiuteenuse osutajad.

Lisaga 71 „Iseseiseva statsionaarse õendusabi (kood 2063) piirhinnas sisalduvad õendustegevused“ kehtestatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus koodiga 2063 tähistatud teenuse osutamise käigus tehtavad õendustegevused. Teenuse kirjelduse kehtestamine on vajalik, kuna õendusmääruse jõustumisega kadus detailne loetelu iseseisva statsionaarse õendusabi osutamise käigus tehtavatest õendustegevustest, millest Tervisekassa siiani teenuse piirhinna kujundamisel ja tasu maksmise kohustuse ülevõtmisel oli lähtunud.

Õendushaigla teenus on mõeldud patsientidele, kes vajavad püsivat õendusabi ja hooldust, mida ei ole võimalik katta koduõendusteenusega. Teenust saavad kroonilise ja multimorbiidse haigusega patsiendid, taastumisjärgus inimesed ning elulõpu faasis olevad isikud. Teenuse sisu hõlmab õendusloo dokumenteerimist, raviprotseduuride ja hooldustoimingute tegemist, nõustamist ning turvalisuse tagamist. Õde teeb nii jälgimistoiminguid (nt eluliste näitajate mõõtmine) kui ka erinevaid raviprotseduure arsti otsusel. Õendushaiglas on oluline koht ka liikumisravi rakendamisel ning patsiendi ja tema lähedaste juhendamisel. Surijale pakutakse lisaks sümptomite leevendamisele ka psühhoemotsionaalset tuge.

Võrreldes sotsiaalministri 13. jaanuari 2014. a määruses nr 3 „Õendushaiglas iseseisvalt osutada lubatud õendusabiteenuste loetelu ja nende hulka kuuluvad tegevused ning nõuded statsionaarse õendusabiteenuse iseseisvalt osutamiseks vajalikule töötajate koosseisule, ruumidele,

sisseseadele, aparatuurile ja töövahenditele” (kehtetu) sätestatud iseseisva statsionaarse õendusabi hulka kuuluvate tegevuste loeteluga lisas nr 71 nimetatud tegevustes olulisi sisulisi muudatusi tehtud ei ole.

Lisa nr 71 töötati välja Tervisekassas koostöös Lõuna-Eesti Haigla, Tartu Ülikooli Kliinikumi, Ida-Tallinna Keskhaigla, Põhja-Eesti Regionaalhaigla esindajate, Eesti Õdede Liidu, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ja hankepartneritega.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrusel puudub seos Euroopa Liidu õigusega ning eelnõu ettevalmistamisel ei ole aluseks võetud teiste riikide õigusakte.

4. Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse tervishoiuteenuste loetelus koodiga 3026 tähistatud teenuse „Koduõendusteenus“ ja koodiga 2063 tähistatud teenuse „Iseseisev statsionaarne õendusabi“ piirhinnas sisalduvad õendustegevused. Tervisekassaga nimetatud teenuste osutamiseks ravi rahastamise lepingu sõlminud tervishoiuteenuse osutajatel on teada, milliseid õendustegevusi neilt teenuse pakkumisel oodatakse ja mille eest tasu maksmise kohustus üle võetakse. Kindlustatud isikutele tagatakse selgus selles, millist teenust neil on võimalik Tervisekassa rahastusel saada.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatusega täiendavaid kulusid ei kaasne. Muudatusega arvestatakse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus koodiga 3026 tähistatud teenuse „Koduõendusteenus“ ja koodiga 2063 tähistatud teenuse „Iseseisev statsionaarne õendusabi“ piirhinna kujundamisel ning selle kuluga on arvestatud Tervisekassa eelarves. Riigieelarvele täiendavat kulu ei teki.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Tervisekassaga koduõendusteenuse ja iseseisva statsionaarse õendusabi osutamiseks ravi rahastamise lepingu sõlminud lepingupartnerid lähtuvad olemasolevatest lepingutest vastavalt õendusmääruse §-le 10.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks Tervisekassale, Eesti Haiglate Liidule, Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Esmatasandi Tervisekeskuste Liidule, Eesti Õdede Liidule ja Eesti Õendusjuhtide Ühingule. Eesti Õdede Liit ja Tervisekassa kooskõlastasid eelnõu märkusteta.